

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — St. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toz. v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 7. avgusta 1924.

Telefon štev. 552

STEV. 93.

Gostilničarski in krčmarski obrt z ozirom na taksni zakon.

V številki 29. »Trgovskega lista« z dne 6. marca 1924 smo priobčili razpis ministrstva trgovine in industrije od 21. februarja 1924 št. 648-III, s katerim je ministrstvo podrejenim organom pojasnilo razmerje med obrtnim redom in novimi predpisi taksnega zakona ter njegovih izvršilnih pravilnikov in izdalo navodilo za uradno poslovanje.

Dodatno k temu razpisu in pozivno nanj je sedaj ministrstvo pod št. 8201-III z dne 16. julija 1924 izdalo novo navodilo, ki je motivirano tako:

»Z odlokom od 21. februarja 1924 št. 648-III je izdalo to ministrstvo podrejenim organom navodilo, da samostojno izvrševanje obrta po točki a), f) in g) § 16. obrtnega reda po odredbah pravilnika ministrstva notranjih del z dne 12. novembra 1923 št. 30.884 ni več mogoče, temveč, da mora biti združeno s pravico točenja alkoholnih pijač. Pri tem navodilu je imelo ministrstvo v vidiku izvrševanje obrta, ki kumulativno združuje vse gori našete pravice, a s tem ni ugotovilo, da je samostojno izvrševanje obrta s pravicami iz točke f) § 16. izključeno ali vezano na točenje alkoholnih pijač, in sicer iz razloga, ker se predpisi tarifnih postavk 61.—66. taksne tarife zakona o taksah in zadevni pravilnik ne nanašajo na obrte, v katerih se ne prodajajo alkoholne pijače. Z ozirom na to se pojem obrta po obrtnem redu točka f) § 16. ne dotika s pojmom kafana (kavarna) po novih predpisih o kafanama i mehanama (o kavarnah in gostilnah).

Da se izogne napačnemu tolmačenju gori omenjenega navodila, treba je v tem smislu podučiti podrejene organe glede pravilnega postopka.

Navodilo samo se glasi:

1. Določila točke f) § 16. obrtnega reda nikakor niso izpremenjena z določili tarifnih postavk 61.—66. taksne tarife zakona o taksah in zadevni pravilnikov ministrstva financ in ministrstva notranjih zadev.

2. Vsled tega se samostojno izvrševanje obrta s pravicami točke f) § 16. obrtnega reda more vršiti po predpisih tega zakona, če se ta obrt ne veže istočasno z opraviлом po točki a), e), d) in e) obrtnega reda. Vsakemu takemu obrtu se more istotako dovoliti držanje dovoljenih iger.

3. Te pravice točke f) § 16. obrtnega reda morejo biti združene i s pravicami po točki b) tega pravilnika. A istotako se more tudi obrtu po točki b) rečenega § 16. priznati vse pravice, navedene v točki 2. tega razpisa.

4. Obrtu, za kateri je izdana koncesija s pravicami iz točke b) ali f) § 16. prej omenjenega obrtnega reda, se ta koncesija ne more brez nadaljnega razširiti i na pravico točenja alkoholnih pijač. Za slučaj, da se za tak obrt prosi tudi pravica točenja, je s takimi prošnjami postopati v smislu predpisov novih pravilnikov ministrstva notranjih del in ministrstva financ, tako, kakor da se prosi za novi kavarnarski (kafanski) obrt.

Glasom rečenega so torej poleg gostiln in kavarn v smislu srbskega zakona o kafanama in mehanama tudi v nadalje, še možne kavarne v našem smislu, kavarniške restavracije (Café-restaurant), brezalkoholne gostilne in izkuhi. V zadnjih štirih vrstah obrtov se alkoholne pijače ne smejo oddajati, tudi ne v najmanjših množinah, zato pa so ti obrti prosti občutnih taks po tar. post. 61., 62. in 63. taksnega zakona.

Jakob Dimnik:

Vzgojna naloga trgovskih in obrtnih nadaljevalnih šol.

(Konec.)

Priredbe, ki vzgojno in poučno vplivajo na vajenca, so n. pr. posečanje trgovin in delavnic, ogled industrijskih podjetij, muzejev, razstav in vzorčnih velesojmov. V ta namen naj dajo učni gospodarji (trgovski šefi) in mojstri svojim vajencem prosti čas in gmotno podporo. Vzgojno in poučno vplivajo na vajenca tudi potovanja, telovadne in pevske vaje, igre na primernih in pripravnih igriščih, zabavni večeri, izleti itd.

Vajenec vidi pri takih prilikah marsikaj, kar mu utegne koristiti pri njegovi izobrazbi za poklic. Tudi obisk vzorne trgovine in delavnice mallega trgovca ali obrtnika je velike vrednosti. Vajenec dobi vpogled v vodstvo redne trgovine in gospodarskega obrata. Pridnost, red in spretnost dobrega trgovca ali mojstra mu vcepijo veselje do poklica. Na ta način se odstrani malovažnost, raste pa veselje za gospodarsko delovanje celokupnosti in vcepi spoštovanje do delovnega sočloveka.

Če opazujejo vajenci večkrat izdelke domače industrije, lepih umetnosti in vzorno izvršenih del, se jim vcepi tem potom tudi ljubezen do domovine in navdušenje za lepoto naše domovine Jugoslavije.

Če učitelj pogosto in vljudno občuje z vajencem, se ustvari med njima prijazno medsebojno razmerje. Učitelj dobi tem potom vpogled v posebnosti svojih gojencev.

Telovadba v telovadnici na zavodu, ali na prostem telovadišču naj se redno goji, in sicer ne samo zaradi zdravja, ampak tudi z ozirom na spretnost mladeničev in mladenk. Telovadba napravi vajencu in vajenki mnogo zabave in razvedrila. Zato je priporočilo, oziroma predlog »Pomočnega zbora gremija trgovcev«, da bi se uvedla za trgovske vajence in vajenke izven normalnih učnih ur tudi po 2 uri na teden obvezna telovadba, vreden uvaževanja.

Ob dolgih zimskih večerih, ali ob nedeljah in praznikih, naj se prirejajo

za učence in učenke nadaljevalnih šol zabave in predavanja, seveda, pa ne v gostilnah. Primeren lokal se že dobi, in če drugje ne, pa v šolski sobi ali v šolski telovadnici. Posebno dobro služijo v te namene šolski odri, ki so eminentne vzgojne vrednosti za vsako šolo. Na I. mestni deški osnovni šoli, kjer imata svoje prostore gremijalna trgovska šola in obrtna nadaljevalna šola za mehansko-tehniške obrte, je postavitve šolskega odra v tiru. Zveza slovenskih industrijcev je darovala v ta namen dva voza lesa in šolski prijatelji so pa zložili blizu 500 Din.

Pri zabavah in predavanjih naj se razloži vajencem in vajenkam tak predmet, o katerem pri pouku ne moremo govoriti. Tu mislimo na predavanja iz slovstva, domoznanstva, zgodovine, mehanike, zdravstva, narodnega gospodarstva itd. Pri takih predavanjih naj se uporabljajo dobre slike in skioptikon. Ni pa treba, da bi morali predavati vedno le učitelji zavoda, povabijo naj se v ta namen tudi druge osebe. Pri takih prilikah se praznujejo lahko tudi narodni in patrijotični spominski dnevi. Uporablja naj se pri tem kar največ mogoče samodelavnost vajencev in vajenk; saj so v vsaki nadaljevalni šoli učenke in učenci, ki so dobri pevci, godeci, deklamatorji in igralci. Seveda, vrše se vse prireditve pod vodstvom učiteljstva. Tupatam naj se povabijo k takim prireditvam tudi starši, učni gospodarji in mojstri.

Važen predmet za nadaljevalne šole bi bil tudi petje. Petje blaži srce in odvaja mladino od posurovelosti.

Če se posreči učitelju nadaljevalne šole doseči to, kar tu priporočamo in nasvetujemo, sme biti zadovoljen, da si pridobi s takim delom spoštovanje vajencev in vajenk, učnih gospodarjev in mojstrov. To mu je pa potem najboljšo jamstvo za dober učni uspeh. Taka nadaljevalna šola postane vir sreče za trgovski in obrtni stan ter blagoslov za naš narod.

Banke v Beogradu in v Srbiji koncem leta 1923.

Bančni ravnatelj g. Nikola Stanević v Beogradu objavlja te dni v beograjskem »Economistu« kritičen pregled o položaju banakarstva v Srbiji. Iz te študije prinašamo nekaj ugotovitev, ki utegnejo zanimati tudi našo javnost.

Uvodoma ugotavlja študija, da prošlo leto ni bilo za bančno poslovanje ugodno, dasi je omogočilo izplačevanje relativno ugodnih dividend. Bančno poslovanje je oteževalo pomanjkanje gotovine v taki meri, da so morale biti banke jako oprezne in se omejevali na več ali manj likvidne posle, da so imele na razpolago zadostna gotovinska sredstva. Položaj je ostrilo dejstvo, da je bilo možno nalagati kapitale izven bank po ugodnejši obrestni meri. Vrh tega je v letu 1923 precej omajala zaupanje v banke okolnost, da so bile primorane tri banke (Ujedinjena, Komisiona in Balkanska) prositi za prisilno poravnavo.

Pomanjkanje gotovinskih sredstev je vplivalo tudi na borzni promet. Na beograjski borzi se je leta 1922 prodalo za 9.4 milijone dinarjev delnic denarnih zavodov, leta 1923 pa le 6.1 milijona. Dalje se je prodalo leta 1922 za 4.1 milijona dinarjev delnic indu-

strijskih podjetij, leta 1923 za le še za 1.1 milijona.

Kriza se je kazala tudi pri padanju kurza delnic denarnih zavodov. Tako so delnice Narodne banke notirale meseca februarja 1923 še 4905—5000 dinarjev, koncem leta 1923 pa le še 4000 dinarjev.

Kljub krizi se je pa delniška glavnica beograjskih denarnih zavodov dvignila tekom l. 1923 za 57 milijonov dinarjev in je znašala koncem leta 394.7 milijonov. Vendar je pa kriza vplivala tudi na povišanje delniške glavnice, kajti leta 1922 se je ta povišala za 108 milijonov, torej skoraj za dvojno vsoto.

Nekaj bank je bilo prisiljenih povišati delniško glavnico vsled odločbe Narodne banke, da v bodoče ne bo podeljevala nikakih kreditov bankam, ki nimajo nad 3 milijone dinarjev delniške glavnice. Vendar pa imajo še danes tri predvojne banke delniško glavnico izpod 1 milijona dinarjev.

V letu 1923 se je osnovalo v Beogradu dvoje, v ostali Srbiji pa 20 novih bank. Isto število bank se je osnovalo v Srbiji tudi v letu 1922, dočim se je v Beogradu osnovalo v letu 1922 dvanajst bank.

Pri primerjanju delniške glavnice

beograjskih bank s predvojnimi stanjem se pokaže, da se je število bank podvojilo, da pa delniška glavnica, ki je znašala v predvojni dobi približno 30 milijonov zlatih dinarjev, po današnji vrednosti dinarja ne dosega predvojne višine.

Sorazmerno povišani delniški glavnici so se povišali tudi stalni rezervni fondi, ki so znašali koncem l. 1922. 92.4 milj. dinarjev, koncem l. 1923. pa 105.8 milj. dinarjev. Zanimivo je, da so se ostali fondi v l. 1923 zmanjšali in sicer od 50.2 na 48.8 milj. dinarjev. Ti fondi so se zmanjšali, ker so se deloma porabili za zvišanje delniške glavnice, deloma pa za odpise dvomljivih terjatev.

Težnja za osnovanje fondov se kaže tudi pri podeželskih bankah. Osnovljajo se ne le s stalno dotacijo iz čistega dobička, ampak v mnogih primerih tudi za specijelne namene, na primer za nakup nepremičnin itd. Večina podeželskih bank prva leta svojega obstanka ne razdeli čistega dobička, temveč ga v celoti preodkazuje raznim fondom.

Stalni rezervni fondi podeželskih bank so se v letu 1923 zvišali od 18 na 30 milijonov dinarjev, ostali fondi pa od 9 na 14.6 milijonov.

Analiza posameznih bilančnih postavk beograjskih bank kaže, da so se pri njih hranilne vloge tekom l. 1923 dvignile od 315.3 na 339.8 milj. Din, to je za 24.5 milijonov dinarjev. Hranilne vloge so se pri enajstih bankah zvišale za 13, pri devetih bankah pa znižale za 27.9 milijonov dinarjev. Znižale so se torej pri devetih bankah za več nego so se povišale pri enajstih bankah. Pri ostalih denarnih zavodih se stanje hranilnih vlog ni bistveno izpremenilo. Razlika po 24.5 milijonov dinarjev se pokaže le zaradi tega, ker se v statistiki za l. 1923 ni več upoštevalo hranilnih vlog Ujedinjene banke, ki so znašale koncem leta 1922 skoro 25 milijonov dinarjev.

Vlagatelji so svoje vloge dvigali povečini zaradi prenizke obrestne mere, ki se giblje pri večini beograjskih bank med 6—10%, dočim znaša v bančnem poslovanju 18—24%, v prostem prometu (izven bank) pa tudi do 30%. Zaradi tega dajejo mnogi vlagatelji prednost naložbe kapitala na hipoteko ali proti kakemu drugemu varnemu zavarovanju, kar jim pogosto nudi 2—3 kratno višje obresti nego denarni zavodi.

Destvo, da se hranilne vloge beograjskih bank niso povečale, pa še kaže popolnoma jasne slike našega denarnega trga, kajti hranilne vloge zagrebških velikih bank so se izdatno povišale, dasi se splošno domneva, da se pomanjkanje kapitala v Zagrebu še težje občuti nego v Beogradu. Zanimivo je tudi, da so se vloge podeželskih denarnih zavodov v Srbiji pri 163 zavodih, za katere so bilance na razpolago, dvignile tekom l. 1923 od 146.2 na 192.6 milijonov dinarjev, dasi v Južni Srbiji banke še ne uživajo polnega zaupanja kmečkega prebivalstva.

Glede ostalega poslovanja bank se opaža, da se eskont, ki je bil pred vojno jako živahen, še vedno živahno razvija na škodo tekočega računa, ki ji zvezan z bančno-tehničnimi in pravnimi težkočami. Poslovni svet v Srbiji se še ni privadil razvijati svojih transakcij preko tekočega računa. Promet v tekočih računih je kljub temu znaten, ker se ga poslužujejo banke v medsebojnem poslovanju in v prometu s podružnicami.

Vsota eskontovanih menic je znašala l. 1923. 355.7 milijonov dinarjev, leta 1922. pa 431.4 milijonov dinarjev.

Pri mnogih večjih denarnih zavodih se je portfelj menic znatno zmanjšal vsled splošne rezerviranosti poslovnega sveta pri sklepanju kupcij. Eskont pri podeželskih bankah je znatno napredoval. Skupna vsota njihovih menic v portfelju in v eskontu je znašala koncem l. 1923 237.7 milijonov dinarjev, to je za 95 milijonov več nego koncem leta 1922. Ta izredni povečanje se tolmači s tem, da so banke prva leta v povojni dobi, ko je bila trgovina in industrija še jako rentabilna, zanemarjale prave bančne posle in da so se jim znova intenzivnejše posvetili, ko je prenehala ugodna povojna kupčijska konjunktura.

Preteklo leto ni bilo povoljno za eskontne posle. To dokazuje dejstvo, da je celo Narodna banka, ki je pri dovoljevanju kreditov in cenzuri menic skrajno oprezna, protestirala 586 menic v znesku 51 milijonov in bila prvič v svojem obstoju primorana odpisati 1.536.000 Din. Povprečna vsota po Narodni banki protestiranih menic je znašala 87.000 Din, kar znači, da občutijo krizo predvsem banke in velepodjetja, dočim manjša podjetja izpolnjujejo svoje obveze.

V predvojni dobi je znašala povprečna vrednost ene menice 1000 Din. Sedanja povprečna vrednost se more ugotoviti edino po količini prodanih meničnih blanketov. V letu 1923 se je prodalo 809.000 blanketov za vsote izpod 10.000 Din. To dokazuje, da se najširši krogi prebivalstva, med njimi tudi kmetje, menično zadolžujejo.

Za presojo likvidnosti denarnih zavodov je važno, v kakšnem razmerju je vrednost nepremičnin napram lastnim sredstvom. Skupna vrednost nepremičnin in lastnih industrijskih podjetij znaša pri beograjskih bankah 255 milijonov dinarjev. Ta vrednost se je tekom l. 1923 zvišala za 50 milj. dinarjev. Ker razpolagajo beograjske banke s celokupnim kapitalom (delniško glavnico in fond) po 548 milj., je nad polovico kapitala imobiliziranega,

kar se s stališča bančne politike nikakor ne more odobravati. Beograjske banke so največ investirale v hiše (208 milijonov) in le eno petino v industrijska podjetja. Pri podeželskih bankah je to razmerje obratno. One se z velikim uspehom udeležujejo v naši industriji.

Skupna vsota dohodkov vseh beograjskih bank je znašala leta 1923 192.4, leta 1922 pa 162.5 milijonov dinarjev. Kosmati dohodki so se torej leta 1923 povežali za 29.9 milijonov, kar znači napram uspehu leta 1922, v katerem so znašali kosmati dohodki 80 milijonov dinarjev več nego l. 1921, znatno nazadovanje.

Izdatki so se povežali sorazmerno z dohodki. Režija denarnih zavodov se povežava od leta do leta, največ vsled povežanja plač, oziroma draginjskih doklad. Režijo povežujejo tudi visoki davki in takse. Leta 1921 je znašala režija 67% kosmatega dohodka, leta 1922 se je dvignila na 69.9% in leta 1923 je dosegla 71.4% ali 138.4 milijonov dinarjev.

Čisti dobiček znaša po tem računu le 55.4 milijonov dinarjev ali 13.9% od celokupne glavnice beograjskih denarnih zavodov. Po dotiranju fondov, izplačilu tantijem itd. se je razdelilo med delničarje le okoli 35 milijonov dinarjev. Od 64 bank jih 18 ni plačalo nikake dividende. Med temi so predvsem novi zavodi, ki so imeli prvo leto obstanka visoko režijo in so ves dobiček preodkazali fondom. Najvišjo dividendo (24%) je plačala Kolonijalna banka, sedem bank po 20%, 1 po 16%, pet po 15%, 9 po 12%, 7 po 10% in 5 po 8%. Nekatere banke so razdelile 7% ali še nižjo dividendo. Povprečna dividenda beograjskih zavodov znaša 8.65% (v l. 1922 10.92% in v l. 1921 11.65%).

Podeželske banke so izplačale povprečno po 10.8% dividendo, predvsem zaradi manjše režije, ki je znašala pri njih le 58.7% kosmatega dohodka.

IV. Ljubljanski velesejem.

Pred vrati je letošnji vzorčni velesejem. Slovenski trgovci, industrijci in obrtniki zopet stopajo pred javnost, da pokažejo, koliko so zopet napredovali v teku enega leta. Upravičeno se smemo nadejati, da bo tudi letošnja prireditelj kar najlepše uspeh in da bodo z njo enako zadovoljni kritični gospodarski politik, razstavljalec in kupec, kakor tudi oni, ki si bo ogledal velesejem zgolj iz radovednosti. Prireditelj bo nudila poučno sliko o razvoju domače in tuje industrije, odnosno obrti, ter bo pokazala, kaj že sami proizvajamo, ker tako izdelke in predmete morejo ostale pokrajine naše države in tujina kupovati od nas po zadovoljivi ceni.

Številne velesejme, ki so nastali po vojni, je malone vse rodila živa potreba. Težkoče medsebojne izmenjave, ponudbe in povpraševanja so postale tako velike, da so gospodarski krogi začeli v najizdatnejši meri posluževati se institucije velesejmov, ki so se izborna obnesli že ob času velikih političnih in gospodarskih zmed srednjega veka.

Ni zgolj slučaj ali posledica ambicije posameznih oseb, da je baš Slovenija prva v naši državi priredila velesejem. Samo poljedelstvo in živinoreja nas ne moreta preživljati, in če bi bili ti dve gospodarski panogi še tako razviti. Ni čuda, da si je velik del prebivalstva že pod Avstrijo služil svoj kruh v industriji, obrti in trgovini. Preobrat je podžgal slovensko podjetnost in ji utrdil pot do svobodnega razmaha. Stara nemška velika industrijska podjetja so prešla v slovenske roke, trgovina in obrt sta oživelili in se modernizirali, a za celo vrsto predmetov dnevne potrebe, ki jih je prej dobavljval tujec, so se ustanovila nova domača podjetja. Ne navaden porast naše industrije in obrti je izzval potrebo prireditve vzorčnega velesejma v Ljubljani. Kako blagodejno je že prvi velesejem vplival na vse naše gospodarsko življenje, je obče znano.

Prireditve kot so velesejmi postav-

ljajo na laž tiste ljudi, ki ne priznavajo našega ujedinjenja in ki bi svetu radi dokazali, da je naša Jugoslavija mrtvorajeno dete. Take elemente postavljajo na laž baš velesejmi, ki so skupne prireditve kulturnega in gospodarskega značaja in ki pričajo, da imamo kljub skoro tisočletni odtujitvi vendarle skupne interese, skupne zadeve in skupne cilje. Na velesejmu se najdejo v vzajemnem delu za izgradbo naše bodočnosti Slovenec, Srb, Hrvat. Če pomislimo, da je krivo napetemu razmerju, nezaupanju in nezadovoljnosti med brati v prvi vrsti pomanjkanje zadostnega medsebojnega spoznavanja, moramo mirnim sreem priznati, da so baš velesejmi najbolj prikladna mesta, kjer se najlažje navežejo potrebni stiki med prebivalci posameznih pokrajin. Vsak, kdor bo posetil to našo velepomembno narodno-gospodarsko prireditelj, bo videl blagoslovljeno delo v interesu bratske sloge. Če se bo to delo pospeševalo, kakor doslej, nimamo povoda obupati nad našo bodočnostjo in s samozavestnostjo lahko rečemo: Mi gremo naprej!

Trgovina.

Beograjska trgovska zbornica za ukinitelj uredbe o prisilnih poravnava. — Beograjska trgovska zbornica je na zadnji plenarni seji sklenila, da se z vso odločnostjo zavzame za ukinitelj uredbe o prisilnih poravnava. Predsedništvo zbornice namerava tekom tega tedna posetiti ministrskega predsednika, ministra financ in ministra trgovine in industrije, da jim ustno obrazloži in utemelji razloge, ki so dovedli zbornico do sklepa, da uredba o prisilnih poravnava ni v skladu z interesi gospodarskih krogov.

Revizija koncesij za prostore ob pristaniščih Delta in Brajdica. Kakor poročajo s Sušaka, je mestni magistrat sušaški prosil pri prometnem ministru za revizijo najemnih pogodb in koncesij za državne prostore v pristaniščih Delta in Brajdica. Obenem se je zahtevalo, da se skliče na Sušak anketa gospodarskih krogov, ki bi končno ure-

dila vprašanja najemnih pogodb in letne najemnine za kvadratni meter. Ankete naj bi se udeležili tudi zastopniki trgovskih in obrtniških zbornic Beograd, Osijek, Zagreb in Ljubljana.

Češkoslovaški minister proti uvozu ameriške moke. Dne 29. julija t. l. se je vršil v Pragi kongres mlinarjev Češkoslovaške, na katerem je bilo mnogo parlamentarcev, zastopnikov poljedelškega sveta, trgovskih zbornic itd. Po daljši debati je kongres sprejel resolucijo, v kateri se zahteva prepoved uvoza v Češkoslovaško moke iz ameriške pšenice in to iz sanitarnih ozirov.

Ogrsko-češkoslovaška trgovska pogajanja. M. Fenyö, madžarski industrijalec, je došel 1. avgusta v Prago z naročilom Zveze madžarskih industrijalec, da stopi v stike s češkoslovaškimi industrijalci, da bi se vzajemno proučile mere, ki bi jih bilo podvzeti za pospešitev razvoja trgovskih odnosajev med Češkoslovaško in Madžarsko. Njegova naloga bo predvsem, da pospeši zaključitev trgovske pogodbe med Madžarsko in Češkoslovaško.

Stroški za preživljanje in indeksna številka za preživljanje na Poljskem. — Stroški za preživljanje na Poljskem so se v mesecu juniju t. l. napram stanju v mesecu maju znižali v Varšavi za 2.6%, v Krakovu za 0.7%, v Lodzu za 4.2% in v Poznanju za 2.2%. V istem času se je indeksna številka za veletrgovino znižala na 100.6 točk, to je za 3.3%.

Prisilne poravnave v Avstriji. — Z dne 1. avgusta t. l. je stopil v Avstriji v veljavo zakon o prisilnih poravnava, po katerem znaša najnižja kvota pri teh poravnava 10%, oziroma 25%.

Indeksna številka za veletrgovino na Češkoslovaškem se je tekom meseca maja t. l. znižala za 16 točk in je znašala po stanju dne 1. junija t. l. 965 točk. Na podlagi cen v mesecu juliju 1914 znaša znižanje 1.5%. Zlati indeks se je hkratu znižal od 141.8 na 139.5 točk.

Poravnave in konkurzi na Češkoslovaškem. — V prvi polovici leta 1924. se je na Češkoslovaškem otvorilo 1043 poravnava z aktivni 287 milijonov kron napram pasivom po 593 milijonov kron. V istem času se je otvorilo 290 konkurzov, pri katerih so znašala aktiva 51, pasiva pa 112 milijonov kron.

Cene alkoholnih pijač. — Ker se pričakuje za slive letos slaba letina, so se cene žganja tekom zadnjega meseca okrepile in ustalile. V Bosni se prodaja dobra slivovka (42 do 45 stopinj) po 42 do 45 Din. V Srbiji stane 10 stopinjska slivovka 9 Din en liter, 20 stopinjska po 19 Din, v Čačku in Kragujevacu pa po 14 do 16 Din. Drugi alkoholni proizvodi so cenejši, ker je sladkorna pesa dobro obrodila in bo dosti melase.

Napoved kupeev za letošnji velesejem. — Pred kratkim je poslalo več tukajšnjih trgovskih in industrijskih podjetij svoje potnike z vzorci na kupčijsko potovanje po južnih krajih naše države. Potniki so se vrnili brez večjih rezultatov, ker so jih trgovci po Hrvatski, Bosni, Srbiji, Banatu in Bački sprejeli z vestjo, da ne naročijo momentano ničesar, marveč obiščejo tvrdo na velesejmu, kjer nameravajo skleniti dobave, ozir. nakupe. Posetnikov iz Italije je bilo lansko leto veliko manj, kot jih bo letos; razprodajalci legitimacij so sporočili, da je malone 2000 legitimacij že razprodanih. Vse kaže, da se bo letošnji velesejem povoljno zaključil.

Industrija.

Madžarska usnjarska industrija. — Madžarska usnjarska industrija se trudi, da obnovi svoje poslovne stike z našo državo. Kartel madžarskih tovarnarjev usnja namerava ustanoviti v Beogradu ekspozituro in se v tej smeri že pogaja z našo državo. Madžari bi izvažali iz naše države sirove kože in strojna sredstva, ker spričo izdatno zmanjšanje konzuma mesa sami nimajo na razpolago zadosti sirovin.

Denarstvo.

Zlata pariteta srednjeevropskih držav. — Naša kraljevina: 1 zlati dinar = 17 papirnatih dinarjev; Češkoslovaška: 1 zlata krona = 6.90 pap. kron; Avstrija: 1 zlata krona = 14.400 pap. kron; Italija: 1 zlata lira = 4.53 pap. lir; Ogrska: 1 zlata krona = 17.000 pap. kron; Ru-

munija: 1 zlati lej = 42 pap. lejev; Poljska: 1 zloty = 1,800.000 pap. mark; Nemčija: 1 zlata marka = 1 bilijon pap. mark.

Nova obrestna mera v Avstriji. — Dunajska zbornica za trgovino in industrijo objavlja, da je z dnem 1. avgusta t. l. stopil v veljavo nov zakon, ki urejuje zakonito obrestno mero. Za kredite po državljansem pravu je zvišana obrestna mera od 5% na 10%, za kredite, ki so v zvezi s trgovskim poslovanjem, pa od 6% na 12%. Za specijalne druge primere obrestna mera še ni zakonito urejena.

Carina.

Rumunija. — V Rumuniji je stopila z dnem 1. avgusta t. l. v veljavo nova splošna carinska tarifa. Po tej tarifi je carina na uvoženo blago izdatno povežana in se pobira v zlatu po relaciji 1 zlati lej za 30 papirnatih.

Pospešeno carinjenje izvoznega blaga. — Novi finančni minister dr. Spaho je s posebno okrožnico naročil vsem obmejnim carinarnicam, da pospešijo carinjenje izvoznega blaga. Deklaracije za to carinjenje se smejo vlagati pri carinarnicah celi dan, torej tudi dopoldne. Ocarinjenje izvoznega blaga se mora izvršiti tudi izven uradnih ur, ne da bi se zahtevala za to posebna odškodnina. Navedena okrožnica urejuje deloma tudi konorarje carinskih posrednikov. Honorar za trud carinskega posrednika je maksimiran s 30 Din za vagon. Za trud carinskega posrednika se smatrajo celotna predela carinskega posrednika, kakor izpolnitev deklaracije, eruiranje vagona, udeležba pri blagovni reviziji itd., za vagon pa se smatrajo količine do ali izpod 10.000 kg teže.

Davki in takse.

Točilci vina pod vejo. — Generalna direkcija posrednih davkov je izdala glede točilcev vina lastnega proizvoda nastopno tolmačenje: Ker se v Dalmaciji, Hrvatski, Sloveniji in Vojvodini po veljavnih zakonskih predpisih proizvajalec vina ne more dovoliti, da prodajajo gotovo dobo v letu lastni pridelek na drobno, je nastalo vprašanje, ali morajo te osebe imeti osebno pravico, kakor tudi pravico za točenje po tar. post. 62. taksne tarife. Spričo tega je minister za finance z razpisom z dne 7. junija 1924, št. 27.759, v zadevi odločil nastopno: 1. Vinogradniki, ki po zakonitih predpisih posameznih pokrajin smejo točiti vino lastnega pridelka v omejeni dobi treh mesecev, so dolžni plačevati takso po tar. post. 62., ker drugi odstavek četrte opomnje te tarife postavke izrecno določa, da plačujeta najnižjo, s to tarifno postavko za določeni kraj predpisano takso. 2. Vinogradniki, ki ne točijo vina nad tri mesece v letu, niso dolžni plačevati takse po tar. post. 63., ker to ni poklicno točenje. Ako pa točijo vino nad tri mesece v letu, morajo pa imeti tudi osebno pravico in ako je to z načinom točenja v skladu, tudi krajevno pravico. Točenje vina lastnega pridelka ne sme na leto trajati dalje nego tri mesece, ker si mora vinogradnik sicer pridobiti tudi osebno in krajevno pravico.

Davek na poslovni promet. — V mesecu februarju (marchu) t. l. se je pobralo v posameznih pokrajinah naše države nastopne zneske na davku na poslovni promet: Hrvatska in Slavonija Din 2,944.098-92 (1,899.737-79) Bosna in Hercegovina Din 1,612.186 (962.127), Vojvodina Din 3,354.862-63 (2,180.806-82), Slovenija Din 4,181.882-26 (2,964.388-92), Dalmacija Din 587.429-20 (410.371-67) in Srbija in Črna gora Din 2,876.147-18 (2,234.328-93), skupaj torej vsega Din 15,556.606-19 (10,651.761-13). Slovenija je v obeh mesecih plačala nad eno četrtno celokupnega zneska.

Monopolski dohodki v mesecu aprilu t. l. — V mesecu aprilu t. l. je imela monopolna uprava od posameznih monopolov nastopne dohodke: tobak Din 121,213.912, sol Din 17,034.233, petrolej Din 1,303.146, vžgalice 10,548.327, cigaretni papir Din 8,175.211, vrednotnice Din 31,061.656, saharin Din 22.390 in razni dohodki Din 343.341, skupaj Din 189,702.216, dočim znaša mesečna kvota državnega proračuna nad 259 milijonov dinarjev. Največji primanjkljaj kažeja

vrednotnice (35 milijonov), tobak (13 milijonov) in petrolej (9 milijonov). V mesecu aprilu leta 1923. so znašali monopolski dohodki le 160 milijonov dinarjev, torej še vedno manj nego tekoče leto.

Carinski dohodki v drugi dekadi meseca julija t. l. — V času od 10. do 20. julija t. l. so pobrale carinarne v naši državi 41,937.597 Din carine. Največ so pobrale carinarne: Beograd - Sava 5,193.791 Din, Beograd-pošta 597.296 Din, Beograd-kolodvor 4,110.438 Din, Zagreb 985.827 Din, Zagreb-kolodvor 6,274.987 Din, Zemun 2,785.714 Din in Ljubljana 3,205.683 Din. Znatne zneske so pobrale tudi nastopne carinarne v Sloveniji: Jesenice 655.583 Din, Kastav 156.070 Din, Maribor 1,826.218 Din, Rakek 819.601 Din in Celje 605.487 Din. Prvih deset dni meseca julija t. l. so znašali carinski dohodki 43,178.804 Din, zadnjih deset dni meseca junija t. l. 32,355.585 Din, zadnjih deset dni meseca julija l. 1923. pa 43,178.347 Din.

Promet.

Otvoritev telefonske postaje v Predvoru. — Pri pošti v Predvoru se v kratkem otvori telefonska postaja za medkrajevni promet.

Cena tovornih listov. — Od dne 1. avgusta 1924 dalje se je cena za tovrne liste zvišala od 1 Din na 5 Din 50 para. Tovorni listi dosedanje naklade se zamenjujejo do vstevši dne 29. oktobra t. l. na ta način, da se zamenja pet starih tovornih listov proti doplačilu 50 para za en novi tovorni list.

Naša telefonska mreža. Koncem leta 1923. je bilo v naši kraljevini 837 telefonskih central in javnih govorilnic s 27.009 telefoni, inštaliranih pri privatnih osebah. Dolžina telefonskih žic po mestih je znašala 27.268 km. Interurbanske telefonske linije obstojijo iz zračnih linij, podmorskih kabljev in rečnih kabljev. Dolžina zračnih linij je znašala v letu 1923. 64.336 km, dolžina rečnih telefonskih kabljev je znašala 3800 m, podmorskih kabljev pa 5660 m.

Železniški promet Jugoslavije v letu 1923. Prometno ministrstvo priobčuje statistiko o železniškem prometu v letu 1923., iz katere povzemamo nastopne številke: Skupno je prometovalo na državnih železnicah 575.545 vlakov. Od teh števil pride na beograjsko železniško direkcijo 75.860 vlakov. Na progah zagrebške direkcije je prometovalo skupno 203.305 vlakov, od tega 8030 brzih, 34.310 osebnih, 64.705 mešanih in 96.360 tovornih vlakov. V področju sarajevke direkcije je znašalo število vlakov 88.430, od tega 730 brzih, 3630 osebnih, 13.890 mešanih in 70.180 tovornih vlakov. Subotička direkcija je imela na svojih progah 132.860 vlakov, od tega 5840 brzih, 29.200 osebnih, 63.510 mešanih in 34.310 tovornih vlakov. Ljubljanska direkcija je odpremila 75.190 vlakov, od tega 6570 brzih, 14.600 osebnih, 17.520 mešanih in 36.500 tovornih vlakov. Celokupno število brzih vlakov je bilo 28.470, osebnih 102.545, mešanih 184.915 in tovornih 259.615.

Izvoz in uvoz.

Češkoslovaški uvoz moke in pšenice. — Češkoslovaška je v mesecu juniju t. l. uvozila 366.348 q moke, 248.895 q pšenice in 11.771 q ržene moke. Na češkoslovaškem žitnem trgu prevladuje v zadnjem času poleg rumunske tudi naša pšenica, dočim se je uvoz naše moke le neznatno dvignil.

Uvozna carina za moko na Češkoslovaškem. — Po časopisnih poročilih iz Prage namerja češkoslovaška vlada v kratkem znižati uvozno carino na moko od 6 na 3 krone.

Izvoz ječmena iz Češkoslovaške. — Na inicijativo češkoslovaških pivovarjev se je vršila 31. julija v Pragi pri ministrstvu za narodno prehrano konferenca, na kateri se je obravnavalo vprašanje, ali bi bilo iz narodno-gospodarskih ozirih dovolil svoboden izvoz češkoslovaškega ječmena. Delegati češkoslovaških pivovaren so poudarjali, da cene ječmenu rastejo in so se zato izjavili, da bi svoboden izvoz porast cen še povečal. Zato so zahtevali, da naj se v prvi vrsti krije potrebe domačega trga, nadalje, da se cene za ječmen reducirajo, ker bodo v nasprotnem slučaju

primorani, da zvišajo cene za pivo. Delegati poljedelskih in trgovskih organizacij kakor tudi sladnih tovarov so protestirali proti zahtevam pivovaren in so se izjavili za absolutno prostost izvoza. Koncem živahnih debat se je sklenilo, da naj bo izvoz ječmena v principu prost, vendar da bodo v gotovih slučajih potrebna izvozna dovolila, ki se pa bodo izdajala samo češkoslovaškim izvoznikom.

Trgovski register.

Vpisali sta se nastopni firmi: 619. Sedež: Domžale. Besedilo firme: Tvor-nica emajliranih peči »Luc«, družba z o. z. 620. Sedež: Gotovlje. Besedilo firme: Tovarna za kamenino Gotovlje, Strupi & Vasold. — **Izbrisala se je nastopna firma:** Sedež: Gotovlje. Besedilo firme: Gutendorfer Steingutfabrik Wessely & Comp. in Gutendorf.

Razno.

Deputacija velesejma v Beogradu. — Včeraj, dne 6. t. m., zvečer se je pripeljal v Beograd delegat velesejma, član glavnega odbora, ravnatelj Trgovske akademije v Ljubljani, dr. L. Böhm, da kot vsakoletno vzajemno s glavnim tajnikom Centrale industrijskih korporacij v Beogradu, dr. Cvetko Gregoričem osebno povabita k slavnostni otvoritvi letošnjega velesejma odlične osebnosti naše prestolice.

Drugi del londonske konference. Dne 5. avgusta ob 8. je prispela v London nemška delegacija. Opoldne se je vršila plenarna seja konference, kateri so prisostvovali tudi nemški delegati. Po kratkem pozdravnem govoru ministrskega predsednika Macdonalda in po odgovoru vodje nemške delegacije min. predsednika dr. Marxa je konferenca izročila nemški delegaciji protokol o dosedanjih sklepih glede izvedbe Dawesovega načrta. Glasom poročila diplomatičnega poročevalca »Daily Telegraph« bo konferenca v prihodnjih dneh razpravljala še o sledečih točkah: O določitvi avtoritativnega mesta, ki bo razlagalo Dawesov načrt; o sestavi protokola reparacijske komisije glede vprašanj, o katerih bo ta komisija v bodoče razpravljala direktno z Nemci; o vprašanju zapadno-porenskih železnic; o vprašanju vojaške izpraznitve Poruhrja; o vprašanju amnestije v zasedenem ozemlju ter o načinu razprave z nemško delegacijo.

Zadoščenje v Parizu. Vsi listi poudarjajo veliko važnost v Londonu doseženega sporazuma ter priznavajo, da je zdaj vse odvisno od Nemčije. »Petit Parisien« pripominja, da je francoska formula vzpostavila slogo med Anglijo in Francijo. »Petit Journal« pravi: Francija je prinesla na pogajanja nov način, ki je prepričal zaveznike. Bilo bi sedaj nevarno za Nemce, ako bi hoteli izzvati svetovno javno mnenje, ki se je končno azčistilo.

Nemčija proti odgoditvam vojaških izpraznitev. Poluradna »Zeit« potrjuje napovedani predlog nemške vlade proti dovolitvi odgoditve roka za izpraznitev kölnskega mostišča ter pripominja, da je nemška delegacija trdno odločena, da ne bo sprejela nobenega predloga za podaljšanje nezakonite zasedbe kölnskega ozemlja in ruhrske kotline do poletja 1926. Pričakuje se, da bo v tej točki borba med nemško delegacijo in zavezniki zelo srdita.

Razstava konj na ljubljanskem velesejmu, ki se vrši v nedeljo 24. avgusta, vzbuja upravičeno zanimanje v najširših krogih ne le med razstavljalci konj in med konjereji sploh, ampak tudi med obiskovalci velesejma. Saj bo pa tudi ta razstava prva te vrste v Ljubljani. Od vseh strni se priglašajo konjereji, da tekmujejo za premije. Poleg številnih plemenskih in drugih konj za ježo in vprego, je priglašanih tudi nad 30 žrebcev težkih in lahkih pasem. Razstava se bo vršila na obsežnem prostoru Sokolskega telovadišča tik velesejma in so potrebna predela za prireditev prostora v polnem teku. Vsa podrobna pojasnila daje Kmetijski odtok velesejma v Ljubljani.

Semenj v Libereih. Vsi posetniki sejma v Libereih imajo proti predložitvi sejske legitimacije pravico do znižane

vožnje na vseh osebnih in brzovlakih (ekspresni vlaki izvzeti). Ta ugodnost velja za vse državne in privatne železniške proge v Jugoslaviji 50%, od 30. julija do 23. avgusta, v Češkoslovaški 33% od 5. do 19. avgusta t. l. Vse železniške direkcije so bile o tem pravočasno obveščene. Vsakemu posetniku sejma v Libereu je dovoljeno na podlagi sejske legitimacije v času od 5. do 19. avgusta t. l. potovati brez vizuma v in iz Češkoslovaške.

Letina v Argentini. Druga oficijelna ocena za letino 1923/1924 izdaja sledeče številke: Pšenica: obdelana površina 6,966.843 ha, pridelek 6,723.284 ton; lane-ano seme: obdelana površina 2,216.540 ha, pridelek 1,488.105 ton; oves: obdelana površina 9,367.838 ha, pridelek 1,182.356 ton; ječmen: obdelana površina 220.519 ha, pridelek 262.489 ton; rž: obdelana površina 120.033 ha, pridelek 110.962 ton; proso za ptice: obdelana površina 8.880 ha, pridelek 7000 ton.

Stroški za preživljanje v Nemčiji. — Stroški za preživljanje v Nemčiji so znašali po stanju dne 23. julija t. l. 1160 milijardkratni znesek predvojnih cen. Ti stroški so se tekom enega tedna zvišali za 0.9%.

Zakon o zaščiti najemnikov. — Po časopisnih poročilih se zakon o zaščiti najemnikov tekom leta 1925 postopoma ukine. Od dne 1. januarja 1925 bodo hišni posestniki baje opravičeni pobirati predvojno, na zlato veljavo preračunjeno najemnino, od dne 1. julija 1925 dalje pa se jim prizna prosto razpolaganje s stanovanji v njihovih hišah. V obeh ozirih ostanejo pod zaščito zakona še do dne 1. januarja 1926 državni uradniki, nameščenci in častniki.

Konjereja v naši državi. — Leta 1919. se je redilo v naši državi 1,008.980 konj. To število se je do leta 1923. zvišalo na 1,034.140. V Sloveniji sami se je redilo leta 1921: 58.438, leta 1922: 51.753 in leta 1923: 49.748 konj. Število je torej v zadnjih treh letih nazadovalo za 8690. Sorazmerno ne kaže nobena druga pokrajina pri konjereji takega izpada glede števila konj kakor ravno Slovenija.

Sadna letina v Bosni. — Za slive se ne pričakuje ugodne letine, ker plod razmeroma zelo odpada. Bosanska produkcija suhih sliv utegne v najugodnejšem primeru doseči 400 vagonov. Nova letina se še ne prodaja. Lastniki starih zalog so zelo rezervirani. Jabolka in hruške utegnejo boljše roditi nego slive, za orehe pa se obeta dobra letina.

Madžarska letina. — Madžarsko poljedelsko ministrstvo objavlja te dni podatke o letini, ki so precej nepopolnejši, nego so bila dosedanja poročila. Mladev je jako razočarala. Vsled nepopolnih vremenskih prilik so žita kvalitativno in kvantitativno izdatno slabjša. Koruza kljub temu dobro uspeva. Pričakuje se srednje dobra letina krompirja, letina sladkorne pese pa bo težko dobra. Isto velja tudi za navadno krmilno peso. Druga košnja detelje in lucerne je bila slabjša. Od sadja so češnje slabo, jabolka in hruške pa srednje obrodile, dočim obetajo češplje in orehi dobro letino, ako bo ugodno vreme. Vinogradi po vsej priliki ne bodo dosegli srednjega donosa. Dosedaj se ceni letina pšenice na 14,730.000 d. c. (leta 1923. je znašala 18,426.572 d. c.), rži na 6,249.000 d. c. (7,944.139 v letu 1923), ječmena na 3,513.000 d. c. (5,937.613) in ovsa na 2,610.000 d. c. (3,085.575).

Žetveni rezultat. Po oficijelnih podatkih poljedelskega ministrstva se računa, da znaša letošnji predelek ozimne pšenice na ha okroglo 10. met. stotov, jare pa 8 meterskih stotov. Za ozimno rž se računa na pridelek 10 met. stotov povprečno na ha, za jari ječmen pa 8 met. stotov. Povprečni pridelek sena na ha znaša 25 met. stotov.

Položaj na madžarskem lesnem trgu. Iz Budimpešte poročajo: Lesna kupčija je izredno majhna. Radi male stavbne delavnosti se ne morejo razpečati obstoječe zaloge stavbnega lesa. Povpraševanje po drvh za kurjavo je sedaj še neznatno, pa tudi trgovci se zelo neradi ločijo od svojih zalog, ker bodo jeseni cene poskočile radi 55-odstotnega povišanja tarife za les. V septembru se pričakuje oživljenje lesnega trga.

Dvajsetletnica bolgarskih zadrug. Delegati zadrugnih združenj na Bolgarskem so proslavili v Sofiji na slavnosten na-

čin 20-letnico ustanovitve prvih bolgarskih zadrug. Castni predsednik zadrug, glavni ravnatelj za statistiko Ciril Popov, je imel slavnostni govor, kjer je ugotovil, da obstoja danes na Bolgarskem 2390 zadrug, v katerih je včlanjena četrtina vseh poljedelcev.

Nižnenovgorodski sejem otvorjen. Ob navzočnosti članov vlade je bil slovesno otvorjen veliki sejem v Nižnjem Novgorodu, ki po svoji razsežnosti ne zaostaja za predvojnimi.

Izsuševanje močvirij v Dalmaciji. — Ministrstvo za narodno zdravje je poslalo v Dalmacijo posebno komisijo, sestavljeno od zdravnikov inženjerjev. Ta komisija bo ugotovila, v katerih močvirnatih krajih se nahajajo malarična gnezda in bo tudi izdelala načrt za osušenje teh močvirij. Komisija bo koj po vrnitvi predložila poročilo ministrstvu za socialno politiko.

Ukrepi angleške vlade proti brezposelnosti. — Angleška vlada je predložila spodnji zbornici načrt za pobijanje brezposelnosti, ki vsebuje sledeče točke: 1. Elektrifikacijo, za katere izvedbo se bo izvršil pritisk na železniške družbe. Stroški so proračunjeni na nad 10 milijonov funtov. 2. Državno podporo za nasad sladkorne pese. Podpora bo znašala 19.6 šilingov za meterski stot skozi 10 let, s čemer bo zaposlenih 6 novih tvornic za sladkor. 3. Gradnja osuševalnih naprav v močvirnatem ozemlju reke Ouse. 4. Gradnja cest na deželi. 5. Pomožitev železniškega omrežja, za kar bodo prispevale železniške družbe 55% milijona funtov. 6. Komite za brezposelnost izdeluje načrte, za katere bo poleg navedenih izdatkov vloženi nadaljnjih 3% milijona funtov.

Vsem razstavljalcem velesejma. Sejemski urad ponovno prosi, da vsi razstavljalci tudi s svoje strani napravijo čim večjo propagando za obisk velesejma, da bo uspeh popoln.

Hmelj.

Hmeljarsko društvo Zalec, dne 5. avgusta 1924. — Vabilo k izvanredni glavni skupščini, ki se bo vršila v nedeljo, dne 10. avgusta t. l. ob dveh popoldne v gostilni gosp. Fr. Robleka v Zalcu po sledečem dnevnem redu: 1. Približna določitev pridelovalnih stroškov za 100 kg hmelja in množine letošnjega pridelka. 2. Razgovor o plačilu za obiranje hmelja. 3. Druga potrebna razmotrivanja pred hmeljsko sezijo. 4. Nasveti. — Ker so razpravljanja glavne skupščine velevažna, naj bo tudi udeležba mnogobrojna. Pridite torej vsi! — Predstojništvo.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (5. avg.). Na produktni borzi notirajo: Pšenica baška, nova 45 vag. 360—380, za 15. in 30. avgust 10 vag. 380, ječmen baški 1 vag. 54-55 kg 315, 63-64 kg 4 vag 330, 65-66 kg 1 vag 340, kuruza baška 6 vag. 280—287.50. Klenak 2 vag. 293, srem-ska 2 vag. 290, moka baška, baza >0< 1 vag 500, >6< 390, >7< 325. Tendence mlačna.

Tržne cene za meso v Ljubljani. Govedina: V mesnicah po mestu 20—26.50, na trgu I. 23—26.50, II. 20—23; vampi 10—12 pljuča 8—10. Teletina: telečje meso I. 27.50—30, II. 25—27.50; jetra 29—30; pljuča 24—25. Svinjina: prašičje meso I. 35, II. 30; pljuča 14—15; jetra 25—30; ledice 30—35; slanina trebušna 30; slanina riba in salo 32—32.50; prekajena slanina 30—40; slanina mešana 32.50; slanina na debelo 32; mast 35 do 37.50; šunka (gnjat) 45; prekajeno meso I. 40—45, II. 35—40. Drobniča: kostrunovo meso 18—19; jagnjetina 25; kozličevina 28. Klobase: krakovske 58; debrecinske 58; polprekajene kranjske 65 Din za 1 kg.

Perutnina na ljubljanskem trgu. (Din za komad). Piščanec majhen 20—25, večji 35—35; kokoš 40—50; petelin 40 do 50; domač zajec manjši 10; večji 17.50.

Mleko, maslo, jajca, sir na trgu v Ljubljani (1. avgusta). 1 liter mleka 3—4, 1 kg surovega masla 50, 1 kg čajnega masla 60—70, 1 kg masla 50; 1 kg bohinskega sira 56; 1 kg sirčka 12; eno jajce 1.50—1.62.

Cene špecerijskemu blagu v Ljubljani (1. avgusta). 1 kg kave Portoriko 26—34, Santos 48—52, Rio 44—48, pražene I. 80 do 86, II. 40—70, III. 52—56; 1 kg kristalnega belega sladkorja 21.50, v kockah 23, 1 kg kavine primesi 24, 1 kg riža I. 12—14, II. 8—10; 1 liter namiznega olja 26—28, jedilnega 22—24; 1 liter vinskega kisa 5; 1 kg soli 3.50; 1 kg mlečnega popra 34; 1 liter petroleja 6.50; 1 kg riževega škroba 20; 1 kg pšeničnega 12, 1 kg koruznega 11; 1 kg testenin I. 12, II. 10 Din.

Cene mlevskim izdelkom na trgu v Ljubljani (1. avgusta). 1 kg moke št. 0 7 Din; moke za kuho 6.50; bele krušne št. 2 6.50, črne krušne št. 6 5.50; kaše 6; ješprenja 10; koruzne moke 5; koruznega zdroba 5.50; pšeničnega zdroba 8; ajdove moke I. 8, II. 6.50.

Cena za žito na trgu v Ljubljani (1. avgusta). 1 q pšenice 450 Din; rži 350; ječmena 350; ovs 375; prosa 300; koruze 350; ajde 300; fižola ribničana 500; fižola prepeličarja 500; leče 600.

Mariborski trg z dne 2. avgusta. V soboto, 2. avgusta je bilo v Mariboru zelo živahno, kajti sejm na glavnem trgu je

bil tako dobro obiskan, da se je moral razširiti ne le po Koroški cesti, temveč tudi po Strossmayerjevi ulici. Kmetje so pripeljali 90 vozov zelenjave, krompirja, kumar itd. Krompirja je bilo v veliki obilici in zato se je pocenil in sicer so ga prodajali po 6 do 7 Din za 7 in pol kg (pretekli teden 8.50 Din). Kumare so se prodajale po dve za 0.25 Din, večje pa po 0.75 Din komad, fižol 2 kupčka za 1 dinar (pretekli teden samo 1 kupček). Opoldne je bilo večinoma vse prodano, ker je vojaštvo mnogo kupilo. Čebulo in česen so prodajali po 3 do 4 Din venec.

Cene mesu: V mesto so pripeljali 7 vozov svinjskega mesa in so ga prodajali po 28.50 do 35 Din za kg. Domači mesarji (bilo jih je 36) so pa prodajali govedino po 22 do 24.50, teletino po 22 do 30, ovčje meso po 20, drobnino po 7 do 10, prekajeno meso in slanino po 40—42, klobase po 24—36, glavo po 26 do 28, noge 10, parklje 15, pljuča 15 Din za 1 kg. — **Zivali**: Okoli 100 zajčkov je bilo na trgu; cena jim je bila 10—45 dinarjev za komad; 16 gosi po 70—100; 24 rac po 50—70; okoli 500 kokoši po 15 do 60 Din; 2 kanarčka po 125 Din kom., 3 pari golobov po 75 Din par; en kozliček se je prodal za 125 dinarjev. Neka kmetica je prinesla tudi eno mlado štokljo na trg ter jo je za 100 dinarjev takoj prodala. Pravila je, da ima še 7 štokelj doma in da je prinesla jajca iz Galicije, katera je njena kokoš izlegla.

Dunajski svinjski sejem (5. t. m.). Dagon 11.017 komadov; od tega 990 iz Jugoslavije. Notirajo za kg žive teže v tisočih aK: debele svinje 20—24.5, mesne 19—24. Kljub večjemu dogonu so napram prejšnjemu tednu cene debelih svinjam poskočile za 1000 aK pri kg. Tendence v mesnih svinjah pa je bila dosti slaba.

Tržaški trg. Prošli teden so bile na tržaškem trgu nastopne cene (v lirah): seno 25, slama 22, oves 90, vse za q; kokoši žive 10—30, jajca 0.55—0.65, vse za komad; sveže meso 8.40—13, zmrznjeno 4.20—6, telečje sveže 7.60—10.20, svinjsko sveže 10—16, fižol 0.70—1.—, krompir novi 0.50—0.70, paradižniki 0.50 do 0.75, riž 2—3.20, grah novi 1.80—2, sladkor 6—6.40, vse za kg; mleko 1.40—1.70, kis 1.20—1.70, vse za liter.

Državna borza dela v Mariboru. Maribor, 2. avgusta 1924. Od 27. julija do 2. avgusta t. l. je bilo pri tej borzi 134 prostih mest pripravljenih, 198 oseb je iskalo dela, v 48 slučajih je borza posredovala uspešno in 19 oseb je odpotovalo; od 1. jan. do 2. avgusta pa je bilo pripravljenih 4846 prostih mest, 6343 oseb je iskalo dela, v 2255 slučajih je borza posredovala uspešno in 1190 oseb je odpotovalo. Priporočamo, da naj se poslužuje te borza vsakdo, kdor išče kakšno delo ali pa če ga ima oddati. — **Dela išče**: 1 gospodinja, 62 hlapcev in dekel, 4 ekonomski, 22 viničarjev, 6 rudarjev, 3 vrtnarji, 1 kamnosek, 14 podkovskih kovačev, 1 kotlar, 3 železostugarji, 3 kleparji, 15 strojnih ključavničarjev, 2 mehanika, 2 žičarja, 12 mizarjev, 2 kolarja, 2 sodarja, 5 žagarjev, 1 pletar, 3 usnarji, 1 sedlar, 1 vrvar, 3 tapetniki, 39 krojačev in šivilj, 1 šteparica vrhnih delov čevljev, 2 modistki, 5 peric, 25 čevljarjev, 2 brivca, 1 knjigovez, 6 mlinarjev, 16 pekov, 3 slaščičarji, 5 mesarjev, 16 natakurjev in natakarič, 1 hotelska sobarica, 1 točilec, 2 zidarja, 1 pleskar, 1 dimnikar, 3 tesarji, 1 črkostavec, 7 strojnikov, 20 slug, 1 knjigovodja, 2 knjigovodkinji, 19 trgovskih sodrnikov, sodrnic, 1 trgovski potnik, 95 tovarniških in pomožnih delavcev in delavk, 2 šoferja, 3 hišniki, 34 pisarniških moči, 81 kuharic, služkinj, sobaric itd., 16 vzgojiteljic, 1 bolničarka, 1 bolniški strežnik. — **Delo je na razpolago**: 92 hlapcem in deklam, 2 vrtnarjema, 200 rudarjem, 1 opekarstvu mojstru, 1 delovodji livarne, 1 kovotiskarju, 1 izdelovalcu orgelj, 3 sodarjem, 2 žagarjema, 1 tapetniku, 4 proizvajalcem zgornjih delov čevljev, 24 vajeneem, 9 pomožnim delavkam v opekarstvu, 2 ženskama, izvežbanima za fočanje papirja, 3 ženskam za pakovanje jajc, 2 pericama, 3 gospodinjam, 3 vzgojiteljicam, 101 kuharicam, služkinjam, sobaricam, postrežnicam itd., 2 hotelskima sobaricama, 10 šiviljam za obleke v tovarno.

Dobava, prodaja.

Dobava signalnega stekla in škodelic za krovne svetiljke. Pri ravnateljstvu državnih železnih v Sarajevu se bo vršila dne 1. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave signalnega stekla in škodelic za krovne svetiljke.

Dobave. Pri ravnateljstvu državnih železnih v Zagrebu se bo vršila dne 28. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave 6150 žarnic (prvotno razpisana na dan 11. avgusta t. l.) — Dne 6. septembra t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Pri ravnateljstvu državnih železnih v Subotici glede dobave skretnic ter glede dobave bandaž za kolesa; pri ravnateljstvu državnih železnih v Zagrebu glede dobave raznih tiskovin.

Dne 9. septembra t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Pri ravnateljstvu državnih železnih v Sarajevu glede dobave usnja in usnjatih jermenov; pri ravnateljstvu državnih železnih v Subotici glede dobave 1500 kg olja ter glede dobave raznih podveznic in žebeljev za tračnice ter tirefonda; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 60.000 kg čistega bencina.

Prodaja raznih odpadkov. Uprava državnih monopolov v Beogradu bo prodala dne 8. septembra t. l. na javni dražbi okoli 300.000 kg odpadkov od cigaretnega papirja, kartona in tekstilnega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava drv. Direkcija državnih železnih v Ljubljani razpisuje dobavo 90.000 kilogramov mehkih, suhih drv (odpadkov, krajnikov), 1 m dolgih v zvezkih. Natančnejša pojasnila daje ekonomsko odeljenje te direkcije. Ponudbe do 11. avgusta 1924.

**TISKARNA
„MERKUR“**

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica
št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552
Račun pri pošti, ček. zavodu
št. 13.108

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Malinovec
pristen, naraven
1 kg 20 dinarjev
nudi
Iekarna d. G. Piccoli v Ljubljani.

Merkantilna banka

naznanja, da je

otvorila 4. avgusta t. l.

podružnico v Ribnici

katera se bavi z
vsemi bančnimi
posli.

Najcenejše nove in rabljene PISALNE STROJE

v špecijalni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev **Ludovik Baraga, Ljubljana**

Šelenburgova ul. 6./I. nadst. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Barvni trakovi, karbon-indigo papir ter vse druge potrebščine.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrstno žganje
moko

in deželne pridelke

raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo
in mlin da dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh
opremah Gritzner, Adler za
redbinsko in obrtno rabo,
lístotam igle, olje ter vse
pomembne dele za vse sisteme.
En gros!

Posetite IV. Vzorčni velesejem v Ljubljani

NAJUGODNEJŠA PRILIKA ZA NAKUP
vsakovrstne najboljše in najcenejše robe
tu- in inozemstva.

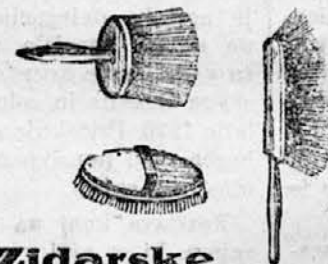
Od 15.
do 25.
avgusta
1924

Velesejmske legitimacije se prodajajo v
denarnih zavodih vseh mest in dajejo
pravo

na 50% znižano vožnjo
tudi na brzovlakih (razen S. O. E. in
br. 3, 6).

PRIRODNE KRASOTE SLOVENIJE.
STANOVANJA PRESKRBLJENA.

Dnevne vstopnice se dobe pri blagajnah za
ceno 10 dinarjev.

**Zidarske
in
slikarske
čopiče,
vsakovrstne ščetke**

ter razna omela
nudi

Tovarna ščetk in
čopičev

A. REBOLJ
Medvode
Preska 32, (Slovenija)

**Dalmatinski
la Portland cement**
svetovne znamke

„SALONA“ (Tour)

nudi po najnižji dnevni
ceni promptno tvornica
„SPLIT“ del. dr. za cement
Portland iz skladišča v
Ljubljani, Aleksandrova
resta št. 12.

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!